

P O M S - B L A D E T

årgång 2

Nummer 1 - augusti 1973

Innehåll:

1. konferenser: om den som varit och den som kommer
2. POMS'anslutning till andra organisationer
3. Vuxenskolan
4. arbetsgrupper
5. kretsverksamheten
6. Haag-konferensen
7. medlemsenkäten
8. nästa POMS-träff
9. Nya böcker

Bilagor:

1. Patricias och Kents Haaganförande: "Applied Psychology in the field of Mental Retardation".
2. Medlemsenkät

1. Konferenser: om den som varit och den som kommer:

Vår andra konferens, den första vi ordnat i stället för Socialstyrelsen, blev väl besökt av många POMSare och inbjudna gäster från andra yrkeskategorier. Flera olika teman avlöste varandra i $2\frac{1}{2}$ dagar. Man var ganska trött frampå lördagskvällen. Var och en gick (åkte) hem till sitt, och tänkte inte så mycket på POMS ett tag. Men sen vaknade funderingarna (hos mej): vad tyckte Du egentligen om konferensen? Hur upplevde Du den? Hittade Du någon gemenskap, något stöd som blir till hjälp i jobbet hemma på vårdhemmet eller på kansliet? Eller känns en massa föreläsningar ambitiösa och långt från den grå vardagen, då man har fullt upp med att rusa från den ena konferensen till den andra på olika avdelningar, och inte hinner med mer än det löpandet arbetet. Man ges aldrig en chans att tänka efter, strukturera. Var det en sån upplevelse Du/ni/vi hade behov av att vidarebefordra?

En POMS-medlem försökte vidarebefordra sin upplevelse: "ska POMS bli ytterligare en av dessa organisationer, vars handlingskraft förlamas bara därför att man inte vågar betrakta konflikter som något utvecklande och därför inte heller vågar dra upp till ytan sådant som kan störa intrycket..... Jag fick intrycket av att de olika inriktningar som finns representerade bland medlemmarna har gett upphov till olika grupperingar inom föreningen, där var och en söker sin identitet som psykolog och där man också har sin känslomässiga bindning". Den här POMS-medlemmen menade att lite av detta kom till uttryck i diskussionen på lördagen - den som verkligen tände diskussionslusten hos flera om grupp-terapi, personalgrupper m.m.

Jag håller med - här finns olika inriktningar, och det måste vi definitivt diskutera - med varandra muntligen och skriftligen (i POMS-bladet, tack). Under årsmötet kom också viktiga åsikter och synpunkter fram, då vi diskuterade Vuxenskolan, konsekvenser av

anslutning till bildningsförbund och huruvida det blir politiska ställningstaganden eller ej. Den här POMSaren tycker också att "bara misstanken att det finns viktiga olösta konflikter är tillräckliga skäl för att diskutera om det är så, speciellt om man som jag misstänker att vissa av motsättningarna är delvis skenbara eller åtminstone möjliga att finna en lösning på" På årsmötet diskuterades och fastslogs att vi ska försöka diskutera omsorgspsykologrollen och arbetsuppgifter i kretsarna under det kommande året. Låt oss göra det till en diskussion, där vi alla försöker att prata med alla. POMSaren slutar med att säga "det viktiga är i alla fall att man inte undertrycker sin argumentationslust eller känner sej trampad på tårna bara för att det verkar som om andra inte tycker som jag." Så - säg vad Du tycker - i en eller flera meningar, på en eller två rader i POMS-bladet.

Södra kretsen har åtagit sej att anordna en höstkonferens. Den preliminära tidpunkten är 9-10 november, och plats ännu så länge okänd. Bengt Nijmeús, som arbetar på Vipeholm, vill gärna ha en preliminär anmälan tillsänd sej omedelbart. Det blir lättare för kretsmedlemmarna att planera program, inkvartering o. likn. om Du hör av Dej till Bengt på adressen Vipeholm, 221 01 Lund .

2. POMS'anslutning till andra organisationer:

Två arbetsgrupper har tillsatts för att jobba med frågan om POMS'anslutning till andra föreningar. Rella Platschek ska göra en beskrivning av OMEP, och en precisering av konsekvenserna av en eventuell anslutning, och Brita Nelson har åtagit sej motsvarande för Svenska föreningen. Två "enkvinoutredningar" m.a.o. Brita avvaktar lite med sitt arbete, därför att POMS har inbjudits att delta i en utredningskommitté kring Svenska föreningens fortsatta verksamhet. En arbetsgrupp bestående av Gunnar Kylén,

som deltog i Svenska föreningens konferens(samtidigt som vår) Kerstin Jönsson, Marit Kihlman och Margareta Lalander ska diskutera sej fram till vilken inställning POMS lämpligen bör ha till Svenska föreningens fortsatta verksamhet, samt vem som ska ingå i utredningsarbetet som POMS'representant. Utredningskommitténs första möte äger rum i Göteborg i september .

3. Vuxenskolan: en eventuell anslutning till Vuxenskolan diskuterades friskt på årsmötet i juni, och det röstades för att vi ej skulle ansluta oss. En arbetsgrupp har tillsatts för att utreda för- och nackdelar av anslutning till olika studieförbund. Precis så här skrev sekreteraren i protokollet från POMS-träff 2.7.:

"beslöts att uppmana Catharina Ekermo, Ann-christin Forsén och Lena McElwee att bilda en arbetsgrupp för att utreda dels för- och nackdelar på såväl kortare som längre sikt av POMS'närmare anslutning till något studieförbund, dels göra en jämförelse mellan aktuella studieförbund beträffande deras ekonomiska och administrativa service, krav på gentjänster från POMS, villighet att bistå POMS även utan närmare anslutning, m.m. Svar förväntas senast till årsskiftet."

Catharina fungerar som sammankallande. Hör av Dej till henne eller Ann-Christin eller Lena om Du har synpunkter.

I samma protokoll står också att Vuxenskolan alltjämt är intresserade av att bistå POMS med viss service, även på lokalplanet, t ex för ordnande av olokala konferenser. Om Du är intresserad av att få hjälp lokalt av Vuxenskolan kan Du ta kontakt med det lokalombud som finns i Din krets:

södra: Lund	Gun-Britt Ryltenius	tel. 046/ 12 49 80-81
Jönköping	Anders Björk	036/ 16 91 30
västra: Uddevalla	Kurt Andersson	0522/ 360 45
östra: Stockholm	Mait Norberg	08/ 34 01 75

mellansvenska:	Uppsala	Håkan Bergström	tel. 018/ 12 42 02
	Örebro	Ing-Britt Eriksson	019/ 11 94 10
norra:	Umeå	Åke Sandström	090/ 12 50 40
		Karl-Evert Eriksson	

Arbetsgrupper: arbetet med pockettidningen R:s femte nummer är nu i det närmaste klart. Mesta delen av arbetet har skötts av R:s reportrar, som gjort intervjuer med representanter för olika yrkesgrupper, föräldrar, utvecklingsstörda. Många POMS-medlemmar har kommit med bra tips och idéer, som arbetsgruppen har vidarebefordrat till redaktionen. Den uppläggning som slutligen spikades ser kort ut så här: faktaavsnitt kring historik, lag, vad är utvecklingsstörning, kostnader för olika vårdformer m.m. insprängda på olika ställen. 4 eller 5 mycket ingående intervjuer med eller om utvecklingsstörda + reportage i anslutning till intervjuerna. I detta ska olika boende- och sysselsättningssituationer komma med, t ex specialsjukhusen som "boende". Korta intervjuer med några politiker (omsorgsdelegations ordförande, bl.a.), Fub-folk, vårdare.

Boken kommer att finnas i bokhandeln förhoppningsvis i slutet på oktober, som om Du inte prenumererar på R, köp den. Kanske kan man också se till att den köps in till några av länets institutioner?

Arbetsgruppen som ska utreda alternativa boendeformer för gravt utvecklingsstörda har träffats i juli. Först tänker man läsa in sej lite, och därefter tänker man göra intervjuer med personer som arbetar med gravt utvecklingsstörda.

5. kretsverksamheten: Östra kretsen har en studiedag i Linköping 25.9. Det blir studiebesök vid vissa av omsorgsverksamhetens enheter i Linköping, och diskussioner med kollegor. Diskussionerna kommer dels att innefatta erfarenheter från arbetsplatserna, och medlemmarnas synpunkter på vad kretsen ska göra under det kommande året. Som underlag för den diskussionen har Thomas, ö.k.:s kretsrepresentant distribuerat en liten enkät. Glöm inte att skicka in Din till Thomas före 10.9.

Hur har ni det i andra kretsar??

6. Haagkonferensen: inför den stundande Haag-konferensen har Patricia och Kent skrivit ihop några sidor om "applied psychology in the field of mental retardation". De ska ha en s.k. "open session" om den tillämpade psykologin i Sverige. Deras paper distribueras som bilaga. Det kan säkert ge oss uppslag och idéer till höstens diskussioner.

Från Sverige åker också vi i ALA-gruppen. Vi ska ha ett symposium, där bl.a. förståndsprojektet, information, boendeformer, rehabilitering och undervisning tas upp.

Tre av psykologerna i Stockholms län åker också. Lasse Molander ska ha en "open session" om tidig uppspårning av utvecklingsstörda.

I nästa blad blir det några intryck från Haag

7. enkäten: följ Kristinas anvisningar och fyll i enkäten, som distribueras som bilaga.

8. nästa POMS-träff har vi den 1.10. kl. 19.00 på Klockbacka i Upplands-Väsby. Det blir nog diskussion kring Haag och kring ö.k.:s kretsmöte, m.m.

Sekreteraren vill påminna om att adressändring måste anmälas!

9. nya böcker: IN THIS SIGN av Joanne Greenberg. Den här boken kostar 6.70, finns bl.a. på Almqvist & Wiksell, Stockholm. En svensk översättning lär komma under hösten. Boken, vars författare är identisk med Hannah Green, som skrivit "I never promised you a rose garden" (på svenska: Ingen dans på rosor - läs den om Du inte gjort det.) handlar om två döva ungdomar i USA, deras uppväxt och liv som vuxna arbetstagare och föräldrar. Jag trodde att jag visste på ett ungefär vad det innebär att vara döv tills jag läste den

här boken. Och förstod att jag inte fattat ett dugg. Bortsett från den fascinerande bild den ger av hur det är att vara döv, tror jag också att den kan ge oss en bild av hur det kan kännas att vara utvecklingsstörd. Man får en känsla av vad det till vardags innebär att försöka fungera i olika sammanhang utan att förstå orsakssammanhang, utan att ha tillgång till en riktig begrepps värld, isolerad och omgiven av fördomsfulla människor. För mej var den här boken en stor upplevelse!

FOR THE LOVE OF ANN - the true story of an autistic child. Författaren heter James Copeland, och har sammanställt dagboksanteckningar förda av pappan till den autistiska flickan. Den kostar 6.95 och finns bl.a. hos Sandbergs bokhandel i Stockholm. Boken är riktigt dåligt skriven, men det innebär inte att den är ointressant. Ett föräldrapar i total avsaknad av information om psykiska handikapp och helt utan stöd från omgivningen, "uppfinner" beteendeterapi för att klara sin flicka, vilket i stort sett innebär att föräldrarna, under stor vanda, slår ungen när hon uppför sej olämpligt. Trots eller tack vare detta utvecklas flickan på ett sätt som ingen ansett möjligt. Man får en inblick i hur en familj upplever att få ett barn, som alla utom de själva betraktar som omöjligt.

DIKTER TILLSAMMANS av Benkt Erik Hedin, Cavefors, 5 kr. Den här diktsamlingen är skriven för lässvaga personer (hörselskadade, utvecklingsstörda, m.fl.), men den känns inte "anpassad" eller tillrättalagd på ett störande sätt. Den innehåller ganska korta dikter, satta med stor stil och med ett innehåll som rör alla människor. Jag tycker att den borde finnas på varenda avdelning på vartenda vårdhem! Kan med fördel läsas högt och eventuellt dramatiseras för utvecklingsstörda som inte själva kan läsa. Jag tror att man härigenom kan nå även dem med ett skrämt ordförråd med en känslomässig upplevelse. Den är jättefin!

HEJ, SKA VI PRATA LITET? av Hamne och Erik Larsen, Tidens förlag. Boken är översatt från danskan och avsedd för barn i förskole- och lågstadieåldern. Den handlar om hur Thomas, 6 år och utvecklingsstörd, har det till vardags. Bra komplement till Alla Vi (Flink-Göransson, m.fl., Almqvist & Wiksell), som ju även kan läsas för utvecklingsstörda barn.

FÅGLARNA: av Terje Vesaas, LT:s förlag, har kommit ut i pocketutgåva. Kostar 10.30. Boken kom ut för första gången 1957, men tills i dag hade jag inte hört talas om den och jag har alltså inte läst den. Den handlar om en vuxen utvecklingsstörd man, som är mycket medveten om sitt handikapp och som till följd av detta(?) har ganska jobbigt. Min sagesman säger att den är intressant!

- Och detta trevliga om böcker har skrivits av Ann Bakke./ Birgitta N.

P O M S - B L A D E T

årgång 2

Nummer 2 - oktober 1973

Innehåll:

1. Om kretsarna: träff i Södra kretsen
studiedag i Östra kretsen
2. Höstträffen i Skåne: information från Södra kretsen
3. Övrigt: påminnelse om enkäten, nästa måndagsträff

1. Om kretsarna: träff i Södra kretsen:

Den 23.10. har Södra kretsen möte på Vipeholms psykologavdelning kl. 12.00. Bl.a. på programmet är diskussion om höstkonferensen den 9 - 10.11., och södra kretsens arbete och verksamhet i stort. Arbetsgruppen "omsorgspsykologens arbetsuppgifter" kommer också att tas upp. Du uppmanas härmed att komma till kretsträffen!

Bengt Niméus

Frågor om mötet och hur man hittar till psykologavdelningen besvaras av Bengt på tel. 046/ 11 72 80.

Östra kretsens studiedag i Linköping:

Den 25.9. ordnades en studiedag vid omsorgsstyrelsen i Östergötlands läns landsting. 10 medlemmar deltog, varav 6 från Linköping och 4 från Stockholm.

Förmiddagen ägnades åt studiebesök och eftermiddagen åt diskussioner. oss emellan, och då redovisade bl a linköpingspsykologerna sin arbets situation och sina arbetsuppgifter. 3 hela psykologtjänster (1 28:a och 2 23:or) och 2 heltidsförordnanden(23:or) har man f.n. Förordnandena blir sannolikt fasta tjänster till nyåret, och man räknar också med ytterligare en ny tjänst då. Fr.o.m. 1974 har man alltså sannolikt 6 psykologtjänster i ett landsting där 1.500 personer är registrerade i omsorgsstyrelsen.

Samtliga psykologer har sina arbetsuppgifter förlagda både till institutioner och öppenvård. Man upplever att man på det sättet får en bättre kontinuitet i arbetet. Det innebär att man exempelvis kan följa en person från vårdhemmet ut i öppen verksamhet.

Stefan Ihlstedt redovisade en pågående enveckas-kurs på Missmyra med hemmaboende äldre, rörelsehindrade utvecklingsstörda och deras föräldrar. Kursen hade initierats av sjukgymnasterna i länet, och var väsentligen sjukgymnastinriktad. Krav från föräldrarna på utbyggnad av dagcenterplatser och inackorderingshem för sina barn börjar växa fram.

Psykologernas arbetsförhållanden på vårdhem och specialsjukhus diskuterades. Stefan och Margareta Lalander berättade hur man i två fall försökt undvika specialsjukhusplaceringar.

Sedan följde diskussion kring kretsens verksamhet. 26 personer har besvarat den av mej utsända "enkäten". Av dessa har 19 anmält intresse för att erhålla grupp-psykologiska erfarenheter. Personalgruppshandledning hade i Stockholm rönt stort intresse (10 av 18). Linköpingspsykologerna liksom sörmlandspsykologerna är framförallt intresserade av teori och forskning kring utvecklingsstörning. I Stockholm är 7 intresserade av detta. Omsorgslagen och POMS'policy var 5 resp. 6 intresserade av i Stockholm. I övrigt var förkryssningarna glesa.

Linköpingspsykologerna avser att starta en studiecirkel om teorier kring utvecklingsstörning. Omsorgslagen ska behandlas vid gemensamma träffar som gruppen har en gång i veckan. En förfrågan till stockholmspsykologerna om deltagande i cirkel kring omsorgslagen medföljer POMS-bladet. Tillfälle att erhålla gruppsykologiska erfarenheter förläggs på weekend i början av nästa år. Anledningen till denna weekendkurs är den osäkerhet vi upplever i olika grupsituationer vi försätter oss i, t.ex. personalgruppen. Utgångspunkter i kursen bör tas i givna praktiska situationer utifrån vilka vi kan erfara hur grupper och vi själva fungerar. Lämplig kursledare och kostnad ska närmare utredas av Thomas.

Till kretsombud valdes Thomas Jensfelt och dennes suppleant blev Margaretha Lalander.

Förmiddagen bestod för hälften av oss av studiebesök på sysselsättningsavdelning(Slöjdgatan) och vårdhemmet Skogsfrid (Hugo). För andra hälften besök på elevhem för beteendestörda sarskoleelever och Skogsfrid.

På sysselsättningshemmet sammanträffade vi med föreståndare Elna Lindbom. Svårigheter med alltför heterogena grupper av arbetstagare togs upp bl.a.. I Linköping planeras sysselsavdelningarna så att vart och ett får sin speciella inriktning:

en på produktionsarbete, en på vuxenundervisning och en på boendeträning.

På vårdhemmet Skogsfrid , som omfattar c:a 40 boende, besökte vi samtliga avdelningar och fr.a. avdelningen med avskärmade barn. Denna avdelning skilde sej avsevärt från övriga vilket bl.a. avspeglade sej i förhållandet mellan personalen på de olika avdelningarna. Den behandling som används är baserad på inlärningspsykologiska principer. Man betonar emellertid vikten av känslomässig kontakt. Av den anledningen har man ett system där varje barn har två "viceföräldrar" (helst en manlig och en kvinnlig). På det sättet täcks dagtiden upp. Avdelningen omfattar endast sex barn. Man har tillgång till, förutom avdelningen, ett mindre hus med undervisningslokaler och andra gemensamhetsutrymmen. För att få en mer normal tillvaro och för att komma undan vårdhemsrutiner o.likn. avser man att flytta verksamheten till två stycken fyrarumslägenheter i ett expansivt bostadsområde. Barnen kan där delas upp i mindre grupper. I lägenheterna är det meningen att "viceföräldrarna" ska svara för de sysslor som normalt utförs i ett hem. Så fort det bedöms lämpligt skall verksamheten endast fungera som dagbehandling. Dvs. detta kan ske när det ges möjlighet till boende i biologiskt eller fosterföräldrahem.

Thomas Jensfelt

Intresse om att delta i en studiecirkel om omsorgslagen i stockholmsområdet bör anmälas till Lasse Molander. Hans adress finns på sista sidan i bladet.

" På studiedagen i Linköping besökte vi också ett elevhem för beteendestörda särskoleelever. Det fungerar som ett alternativ till specialsärskola. Tillsammans med fyra vårdare, två kvinnliga och två manliga, arbetar Olle Vadström som ansvarig psykolog för hemmet. Detta är ett vanligt radhus, där det finns plats för högst fyra elever samtidigt. Man har betonat att miljön så mycket som möjligt ska likna en normal hemmiljö och därför lagar personalen maten och sköter alla andra sysslor i huset.

Man är mån om att den effekt man nått i arbetet med barnen på elevhemmet inte ska vara direkt knuten dit. Därför skriver man kontrakt med föräldrarna, i vilket de instämmer i en önskan att få barnen inskrivna och att själva medverka i behandlingen efter utskrivningen. Behandlingen har en klart beteendeterapeutisk inriktning. Man betonar också en god kontakt mellan vårdare och barn. De beteendeterapeutiska principerna innebär bl a att alla vårdare försöker sätta samma gränser för barnen. Oacceptabla beteenden, här nämnde Olle våldsamma aggressionsutbrott som exempel, görs olönsamma genom att barnet t ex blir instängt i ett rum med vårdaren utanför. Målet är för vissa barn att lära dem ett sådant beteende att de kan accepteras i fosterhem. För de barn som flyttar hem till föräldrarna igen följer en vårdare med några dagar och fungerar som modell för föräldrarna. "

Så berättade Catharina Ekermo från behandlingshemmet. Man kanske kan tillägga att vi hade en jättebra (och viktig) diskussion om miljö och behandling och miljö- och behandlingseffekter i arbetet. Vilka förändringar hos eleverna är orsakade av den direkta behandlingen av vissa beteenden, och vilka förändringar är orsakade av att de placeras i en jättefin miljö i en liten grupp med stora möjligheter till stadiga och intensiva vuxenkontakter? Vad fint det verkade med inlussningen i fosterhemmen! Hoppas vi får höra mer om behandlingshemmet.

2. Höstträffen i Skåne: information från Södra kretsen:

Södra kretsen arrangerar i år POMS' höstkonferens den 9 och 10 november. Vi har sett det som angeläget att kunna ha konferensen i internatform och har därför hyrt Skyrups herrgård i Tyringe i norra Skåne.

Vårt riktmärke vid programuppläggnigen har varit att få programpunkter med möjligheter till fördjupning och penetrering. Första dagens program har vi betitlat: Teori och praktiska konsekvenser. Kanske skulle man i stället kalla det "Hur ser vi på de utvecklingsstörda egentligen?" Som diskussionsunderlag har vi tänkt oss ett antal skriftliga funderingar som ska utsändas före konferensen. Så härmed förväntar vi oss dessa med anknytning till ovanstående! Dessa funderingar bör vara Vuxenskolan tillhanda senast 22.10. Adressen är studieförbundet Vuxenskolan, Olle Magnusson, Box 255, 151 23 Södertälje.

Under andra dagen ger deltagare i kongressen i Haag en rapport därifrån. Vidare får vi rapporter från POMS' arbetsgrupper med tillfälle till arbete och diskussioner i dessa.

Under rubriken "Evaluering av integrerade och segregerade verksamheter" skall vi syssla med "Hur fungerar egentligen elevhem/inackorderingshem? De utvecklingsstörda som står i tur till utflyttning, nu då de "duktigaste" flyttat ut, har svårigheter vid anpassningen till sin miljö (hemmet och den yttre miljön). Vad gäller elevhemmen - där elever tidigare

bodde främst av geografiska skäl - finns numera klara svårigheter med bl.a. psykiska och sociala problem. Hur fungerar vidare integrerade förskolor och daghem? När det gäller evalueringen av sådan integrering, borde vi psykologer kunna bidra med utvärderingen, en utvärdering utöver den ekonomiska.

Om institutionerna: många anser att institutionerna är botten och borde krossas. Men dom finns. Vad kan vi göra fram till år 2.000? Ska man hjälpa till att krossa institutionerna eller se till att de fungerar hjälpligt?

Konferensen genomföres i samarbete med studieförbundet Vuxenskolan. Om ni inte får ersättning från er arbetsgivare, tag snarast kontakt med SV:s distriktskontor för eventuella bidrag (namnen på SV:s lokalombud fanns publicerade i förra POMS-bladet). POMS kan också delvis bistå genom konferensavgiften på 25 kronor. Definitiv anmälan ska vara Vuxenskolan tillhanda senast den 22 oktober.

för södra kretsen genom Bengt Niméus

Sannolikt har Du redan nåtts av Vuxenskolans utsändning med bl.a. detaljerat program för konferensen. Södra kretsens synpunkter ovan är avsedda som tänkbara utgångspunkter för diskussion. Hur är det i Ditt län? Finns det svårigheter vid integreringen? På de integrerade elevhemmen? På daghemmen? I förskolorna? Vilken roll kan psykologerna ha här? Fundera till höstträffen!

Några medlemmar i mellanSverige funderar på om det finns möjligheter att anordna gruppresan till Skåne för en billigare penning. Om Du är intresserad av något sådant arrangemang, hör av Dej till Olle Magnusson, SV i Södertälje.

3. Övrigt: Hittills har bara en liten del av POMS's medlemmar fyllt i "intresse"enkäten, som distribuerades som bilaga till förra bladet. Leta fram den, och fyll i den nu. Och den skulle alltså skickas till Lasse Molander, Österängsvägen 14, 180 10 Enebyberg.

Nästa måndagsträff är preliminärt utsatt till den 5.11. kl. 19.30 på Klockbackaskolan i Upplands-Väsby. Snälla alla uppsala- och stockholmsmäniskor: försök att komma. Sist, den 1.10., kände vi oss ensamma.

Birgitta Norrman

P O M S - B L A D E T

Nummer 3 - december 1973

Innehåll:

1. Novemberkonferensen
2. Vårdchefskonferens på Lidingö
3. SPRI-konsult utreder utvecklingsstördas behov av
onsorger.
4. Debatt: "Undantagen"
5. Onsborgsboken har kommit!
6. Propositionen om allmän förskola - konsekvenser
för onsborgernas förskolebarn?
7. Kretsarna.
8. Den nödvändiga svagheten - rätten att vara utvecklings-
störd.

Bilagor:

brev till Landstingsförbundet
protokoll från POMS-träff 3.12.

red. Birgitta Norrman
vid stencilapparaten: Rune
Galerius
plockning: ALA-gruppen
ivägsändning: L.M. & B.N.

1. Novemberkonferensen i Skyrup : närmare 50 persons deltog i den tredje konferensen som ordnats i föreningens regi. Södra kretsen med Bengt Ninéus i spetsen hade hyrt en f.d. herrgård som kursgård. Det var ett mysigt ställe med betydligt "lägre" materiell standard än t ex Sundbyholm. Men det passar ju bara bra med så låga

kostnader som möjligt, för att minimera våra enskilda utlägg. Det väsentligaste är att vi får möjligheter att träffas. Är det någon som annäler avvikande uppfattning?

=====
 Annäl adressförändring!

Den senaste utsändningen av POMS-bladet returnerades av posten i fyra fall med påteckning om att adressaten var okänd på uppgiven adress. Har Du verkligen råd att nissa ett enda nummer av POMS-bladet? För att inte tala om viktig information kring konferenser n.n. Det är alltså väldigt viktigt att Du tänker på att neddela sekreteraren en ny adress (använd gärna postens kort, de befordras portofritt!)

=====
 Lasse Molander

Första dagens program handlade om teori och praktik. Hur väljer vi teorier? Och vad har dessa för konsekvenser för vårt praktiska arbete? En alternativ titel för temat var "Hur ser vi på de utvecklingsstörda - egentligen?", och delvis i samband ^{med} en diskussion om människosyn, och landstingsrådet Rune Hedlunds uttalande i Rönö om de gravt utvecklingsstörda, beslutade vi som var närvarande på konferensen att skicka ett öppet brev till landstingsförbundet och i det fråga om dess syn på de mest gravt utvecklingsstörda, och dess målsättning för denna grupp. Vi väntar alltjämt på svar. Brevet finns i bilaga. Teori-praktik-diskussionerna utvecklades väldigt olika i alla smågrupper, och i vissa var det nog mera spontana prat- och kontaktbehov som styrde arbetet. Några medlemmar hade förberett den här diskussionen genom skriftliga inlägg, bl.a. psykologerna på Vipeholm, Christer Sandahl, Gunilla Sternudd - Gunnar Kylén, Kent och Patricia Eriksson. Om Du är intresserad, kan den skickas till Dej.

Under den andra dagen diskuterades "Evaluering av integrerade och segregerade verksamheter", och bl.a. Bengt Abrahamsson hade förberett sej med "Status åt institutionerna!" Vad ska vi göra med de stora centrala vårdhemmen, många relativt nybyggda, som

är i den situationen att 1) de mindre gravt utvecklingsstörda flyttar ut till inackorderingshem, och att 2) en del personer som tidigare bott på specialsjukhus, återvänder till hemlänets vårdhem. Man får alltså en ökning av "vårdtyngden", men vilken ökning av resurserna får man? Flera var eniga om att vi skulle ta upp storinstitutionsproblematiken på en temadag under nästa POMS-konferens. Arbetsgruppen som arbetar med frågan alternativa boendeformer för gruppen gravt utvecklingsstörda ville gärna åta sig att förbereda en sådan temadag genom att inrikta gruppens arbete på hur institutionerna fungerar resp. inte fungerar i detta avseende.

Medlemsavgiften för 1974!

Det är nu dags att betala in medlemsavgiften till POMS för år 1974! På årsnötet den 14.6.73. fastställdes avgiften till 25:- för nästa år. Postgirokontot har alltså nr 35 89 78 - 5 men adressen är ändrad till POMS, HAMMARÖ. Observera, att om Du vill utträda ur POMS ska detta ske efter skriftlig ansökan till styrelsen. Du kan således inte utträda genom att låta bli att betala medlemsavgiften.

Nu efter det att specialsjukhusen verkligen har debatterats med en viss framgång, är detta en mycket väsentlig fråga. Det känns lite reformistiskt att börja diskutera hur vi ska ändra in existerande institutioner. Men kanske är en ändring inifrån ett steg på väg mot en utveckling från?

Å andra dagens eftermiddag ägnades åt rapportering från arbetsgrupperna, och jag fick en känsla av att massor med jobb var på gång på olika kanter!

Bl.a. har den grupp som arbetar med att få fram information om olika studie-

förbund och villkoren för anslutning, m.m., hittills plockat fram mycket material. Till årsskiftet avrapporteras slutgiltigt från Catharina Ekermo, Ann-Christin Forsén och Lena McElwee.

Som nog alla vet har arbetsgruppen kring ett R-nummer också tillsammans med R-redaktionen nått fram till resultat. Mer därom nedan. Så fick vi förstås gås på fredagskvällen!

2. Vårdchefskonferens på Lidingsö avhålls just som bäst 10 - 12.12. POMS blev inbjuden att delta med en representant, och Lasse Molander (måndag), Lena McElwee (tisdag) samt Kent Eriksson (onsdag) ställde upp.

Vid BDU-gruppens (BDU= blinda & döva ungdomar) informationsmöte den 11.12. angående undervisning av utvecklingsstörda barn och ungdomar med syn- och/eller hörselskador deltog för POMS Rella Platschek och Brita Nelson.

3. Spri-konsult AB utreder utvecklingsstördas omsorgsbehov på sikt: Spri-konsult har startat en utredning, bl.a. i Värmland, i vilken man avser att utreda de utvecklingsstördas behov av omsorgs-service dels om 5 år och dels om 10 år. Robert Binda, som avtågade från sin arbetsplats på ALA mot Värmland i oktober, har haft en viss kontakt med utredningsgruppen. Han undrar om några psykologer har deltagit i långsiktigt planeringsarbete, t ex upprättande av 5-årsplaner, i det egna länet, och är tacksam för synpunkter på metodik, inventeringsformulär, o.likn. En viktig fråga: bevaka överallt att man inte binder upp sej för dyra, långsiktiga investeringar i t ex stora nya institutioner, som man ur vårdideologiska synpunkter redan nu och än mer senare tycker är helt ur tiden. Robert är tacksam för synpunkter om långtidsplanering.

4. Debatt: "Undantagen" behöver knappast någon närmare presentation nu, efter den fina presentation den fått i pressen. Pressdebatten om omsorgerna fick också verkligen en kick av den, och allvarliga frågor, t ex inspektionsförfarandet har penetrerats, och t o m tagits upp i riksdagen. "Undantagen" är det R-nummer som väckt störst pressdebatt, säger R-redaktionen. Det finns verkligen skäl att det känns jättefint att den blev till med hjälp av jättemånga olika människors insatser. På sikt är "Undantagen" viktig på två sätt: människor som jobbar inom omsorgerna kommer kanske att i allt större utsträckning se de utvecklingsstörda som en avvikargrupp med problem som i olika avseenden liknar andra avvikargrupper. Ett engagemang för de utvecklingsstörda för att ta tillvara deras rättigheter kan ersätta ett engagemang för dem på "barnhärthetsgrunder". Sen är det också viktigt att alla R-förbundsengagerade människor fått lite information om och insikt i de utvecklingsstördas situation.

Prenumererar Du på R? Postgirokontot är 5 25 95 - 6, och betalningsnottagare bokförlaget Prisma. 6 nummer för 1974 kostar 45:- (lösnnummer 11 kronor!), och för intagna på olika anstalter endast 10:- för ett år. Fixa en prenumeration till institutionen!

5. Onsborgsboken har kommit. En jättefin bok, onsborgsboken, finns nu i bokhandlarna. Ann Bakk och Karl Grunewald har redigerat ihop 24 olika kapitel i 4 huvuddelar, skrivna av ett 20-tal personer. Den är avsedd för gymnasieskolans vårdlinje åk 2, utbildning av personal inom onsborgerna, anstaltspedagogiska yrkeskurser och för övriga personer som arbetar inom eller har kontakt ned onsborgerna. I nästa POMS-blad kommer en utförlig recension av den.

Med Onsborgsboken i ena handen och "Undantagen" i den andra är Du fint rustad för undervisning och föreläsningar, som de flesta av oss har i arbetet. Statistiska uppgifter, vad är utvecklingsstörning, lagen, debatt: allt sanlat!

TIPS PÅ JULKLAPP TILL DEJ SJÄLV:
OFSTAD: "VÅRT FÖRAKT FÖR SVAGHETEN"
 föreslår POMS'arbetsgrupp för julklappstips.

BEVAKA PRESSEN!

Sekreteraren håller på att försöka sanla tidningsklipp rörande utvecklingsstörning, förståndshandikappade och onsborgsvård. Om Du vill nedverka till att utöka arkivet, sänd gärna ett urklipp ur den tidning Du läst (eller helst hela tidningen) som Du tror kan passa arkivet. Men skicka helst inte kopior, utan original. Det är nämligen så svårt att göra bra kopior av en kopia! Alla bidrag enottages ned tacksanhet av sekreteraren.

6. Propositionen om allmän förskola - konsekvenser för onsborgernas förskolebarn?

Samma dag som detta skrives, diskuteras nya förskolan i riksdagen. Vad ^{vi i} styrelsen hittills lyckats informera oss om enligt det uppdrag som gavs i Skyrup, att bevaka och ev. påverka frågan om huvudmannaskap för gruppen barn med särskilda behov, är följande. Insatta personer på Socialdepartementet anser att vi kan arbeta ned att påverka en följdutredning som tillsatts: arbetsgrupp för frågor rörande verksamheten för barn med särskilda behov av stödåtgärder, n.n. Denna har tillsatts för att arbeta ned frågan om ansvaret mellan landsting och kommun, då det gäller nya förskolan. Jag har diskuterat med en kvinna som ingår i gruppen, och hon vill gärna ha synpunkter från oss eller de av oss som har erfarenhet från integrerad verksamhet i förskolor och på daghem. Arbetet i gruppen har knappt påbörjats, men får fastare former under våren. Så - vidarebefordra egna erfarenheter till mej eller KarinLund, Socialdepartementet, Fack 103 20 Stockholm 16.

7. Kretsarna:

Två veckor efter skånepkanferensen har VÄSTRA KRETSEN en tvådagarskonferens i samarbete med Vuxenskolan!! Läs här godbitar ur programmet: tena första dagen "barnvårdhennets funktion och möjligheter" Funktioner hos barnvårdhennet som "sluten" eller mera öppen vårdform, dagen vid vårdhen - hur är det?, föräldrakontakter och samverkan vid vårdhennet. Psykologens roll, ansvar, arbetsuppgifter och arbetssätt. Andra dagen: Träningskola - särskild undervisning. Målnedel - innehåll. Uppläggning av träningsprogram. Samverkan lärarevårdare - föräldrar. Undervisning av speciella elevgrupper, t ex de avskärnade barnen. Psykologens arbetsuppgifter och arbetssätt vid träningskolan. 16 personer i kretsen deltog, och så fick man det hela belyst med fotografi och allt i en hallandstidning.

Preliminärt planerar aktivisterna i västra kretsen sin nästa träff till en tvådagarskonferens i mars eller april kring temat familjeterapi sett ur öppenvårdens och institutionsvårdens perspektiv med någon föreläsare utifrån. Det låter spännande! Östra kretsen har liknande planer, kanske till en början inte familjeterapi utan personalgruppsledning, med handledare utifrån. Här behöver vi mycket utbildning för vårt framtida (och nuvarande) arbete. Ju förr vi startar, desto bättre!

ÖSTRA KRETSEN anordnar en studiecirkel kring omsorgslagen/stadgan under våren. Beräknad start senare hälften av januari. Beräknad omfattning 21 timmar, fördelade på sju kvällar on vardera 3 "timmar", en kväll varannan vecka. För en låg avgift får Du ett eget exemplar av Grunewald-Wessnans utgåva kring lagen/stadgan med kommentarer. Anmäl intresse att delta med några rader till Lasse Molander före jul.

HAR DU TÄNKT PÅ ATT POMS-BLADET
ÄR DITT EGET BLAD? TILL FÖR ATT
SKRIVA I, OM VAD SOM HELST, NÅT
DU VILL BERÄTTA ELLER ANNONSERA
ELLER KANSKE SÄGA:
HEJ DÄR, GOD JUL ALLA POMSARE!

I NÄSTA NUMMER BL. A.:
RECENSION AV OMSORGSBOKEN
RECENSION AV WOLFENBERGERS:
"NORMALIZATION"
SVAR FRÅN LANDSTINGSFÖRBUNDET?
OM UTVECKLINGSTÖRDA I JORDANIEN

8. Den nödvändiga svagheten - rätten att vara utvecklingsstörd:

PUS-gruppen, som tidigare presenterats i POMS-bladet, ordnade höstens andra debatt i måndags på Nobeldagen då samhällets starka och begåvade fick mottaga bevisen för sin styrka och begåvning i Stockholm. PUS-gruppen (som nu hellre vill bli kallade APUS= en Aktionsgrupp för Psykiskt Utvecklingsstörda) sa bl.a. i sin inbjudan till debatten: vi hävdar att "de starkas" styrka vilar på de svagas svaghet. Vem är egentligen stark? Ska den starke härska över den svaga?

Som inledare till debatten hade Richard Sterner, Harald Ofstad och Jan Lindstén inbjudits.

Rickard Sterner, ordförande i de Handikappades Centralkommitté (HCK) och verkställande styrelseledamot i FUB, poängterade flera gånger i sitt inlägg att alla människor har lika värde, och att detta måste styra behandlingen av de människor som kallas handikappade. Vi ärver anlag, men också miljö, och man utvecklas i en interaktion mellan dessa båda faktorer. Om man är diskriminerad på något sätt, hamnar man i en djävulscirkel.

Professorn i praktisk filosofi, norrmannen Harald Ofstad, försökte beskriva de grupper som slås ut i det svenska samhället, och tyckte att man egentligen borde prioritera de resurser som går till de svaga. Dessa människor bör kompenseras av samhället, därför att biologin varit orättvis. Harald Ofstads inlägg var engagerat och enormt nedryckande.

Det kan inte ha varit så jättelätt att prata om genetik därefter, även om Lindstén gjorde det pedagogiskt och fint.

Det blev ingen vidare fart på diskussionen under kvällen. Beror det på, som Martin Lagercrantz framhöll flera gånger, att vi är ovana att prata om svaghet, vi vet inte vad vi avser, det är svårt känslomässigt?

Ungefär 100 människor deltog sammanlagt. APUS fortsätter, och snart kanske APUS knoppar av ny verksamhet genom andra personer i andra delar av Sverige?

ENKÄTEN. SKULLE ENLIGT DELTAGARE PÅ ÅRSMÖTE I JUNI FYLLAS I AV
MEDLEMMARNA. SÅ GÖR DET.

Till Svenska Landstingsförbundet

I dagspress har nyligen förekommit referat av den intervju i pockettidningen R, i vilken ordföranden i Landstingsförbundets omsorgsdelegation fört fram sin syn på vården av de gravt psykiskt utvecklingsstörda. I intervjun framhåller han bl.a. följande:

"Jag brukar säga att man kan tänka sej de utvecklingsstörda grupperade utefter en stege. Med de bäst utvecklade på översta steget och de mest lågtstående varelserna längst ner. - Och i en valsituation mellan att satsa på de högtstående eller de lågtstående så anser jag nog att vi måste satsa på den som finns på översta steget. Då får vi ut mest av pengarna."

Beträffande boendeformer för de gravt utvecklingsstörda framförs den uppfattningen, att det

"betyder ju inte så mycket var den befinner sej, eftersom den inte uppfattar miljön runt omkring,...."

Vid en höstkonferens i Tyringe, arrangerad av föreningen POMS (Psykologer inom omsorgsverksamheten), har omsorgspsykologerna uppmärksammat och kraftigt reagerat mot den framförda uppfattningen. Efter ingående diskussion beslöt man enhälligt att anta följande uttalande: Omsorgspsykologerna har i sitt dagliga arbete en stor erfarenhet av miljöns betydelse för även de gravt utvecklingsstörda samt av effekten av den behandling och träning, som dessa människor får. I vårt arbete stöder vi oss på en omfattande kunskap om att även de mest gravt handikappade inom gruppen psykiskt utvecklingsstörda är mottagliga för pedagogisk och psykologisk stimulans. Detta är en följd av det faktum, att de har samma grundläggande sociala och känslomässiga behov som andra människor. Det är med oro för den framtida utvecklingen inom omsorgsverksamheten som vi till Svenska Landstingsförbundet vill rikta följande frågor:

- Är det Svenska Landstingsförbundets uppfattning, att de åsikter som dess omsorgsdelegations ordförande fört fram i den ovan nämnda intervjun i pockettidningen R är representativa för landstingens målsättning för omsorgerna om de gravt psykiskt utvecklingsstörda?
- Vilken målsättning anser Svenska Landstingsförbundet bör gälla för samhällets insatser för denna handikappgrupp?

Vi finner det för vårt fortsatta arbete ytterst väsentligt att få svar på dessa frågor.

Protokoll från sammanträde den 3.12.1973

Tid: 19.45 - 21.45

Lokal: Klockbackaskolan, U_pplands-Väsby

Närvarande: Rolf Berglin, Patricia Ericsson, Lars Molander och Birgitta Norrman samt Kent Ericsson och Maj Thorsell.

§ 1

Patricia öppnade sammanträdet och hälsade alla välkomna.

Sammanträdet
öppnades

§ 2

Till justeringsman av dagens protokoll utsågs Maj Thorsell.

Justeringsman

§ 3

Föredragningslistan godkändes.

Föredragnings-
listan godkändes

§ 4

Vid diskussion kring POMS' 3:e konferens (nov-73) konstaterades att smågruppsbildningar kraftigt befördrade aktivt diskussionsdeltagande. Det framkom också önskemål om att programkommittén för den 4:e konferensen sökte avsätta en halv dag då varje deltagare hade möjlighet att söka sej till någon temagrupp där för henne/honom dagsaktuell problematik ventilerades.

Diskussion
kring den
3:e konfe-
rensen

Beträffande målsättning fastställdes, att det vore lyckligt om våra konferenser kan ge både tillfälle att debattera egna arbetsproblem och nya impulser och uppslag.

§ 5

A-C Carlberg och M Kihlman hade väckt frågan om barnstugeutredningens effekter för de psykiskt utvecklingsstörda. Birgitta hade kontaktat Socialdepartementet och förmedlat kontakt mellan Karin Lund, t f sekreterare i deras nya arbetsgrupp kring "barn med särskilda behov" och Inger Nilsson + Kristina Ståhlberg för information från fältet. Birgitta håller fortsatt kontakt med A-C Carlberg, M Kihlman och Socialdepartementet.

Barnstug.
utredning
ens effekt
för de
utveck-
lings-
störda

§ 6

Beslöts, att POMS skulle tacka ja till inbjudan att sända representanter till av Socialstyrelsen anordnad konferens för vårdchefer den 10-12 december på Högberga, Lidingö och låta följande personer bevaka resp dagar: 10/12 Lars Molander, 11/12 Lena McElwee och 12/12 Kent Ericsson

POMS-
repre-
sentan-
ter
på S+S'
vårdchef-
konferens

§ 7

Att representera POMS på det av SÖ:s BDU-grupp arrangerade informationsmötet kring ett utarbetat organisationsförslag angående undervisningen av utvecklingsstörda barn och ungdomar med syn och/eller hörselhandikapp utsågs Rolf Berglin och Rella Platsche .

POMS-representanterna på BDU-gruppens informationsmöte.

§ 8

Pågående uppdrag, utredningar, mm

Pågående uppdrag, utredningar m.m

- a) Materialinsamling till temanummer kring utvecklingsstörning av Psykolognytt pågår.
- b) Enligt beslut på POMS'3:e konferens skall arbetsgruppen kring boendeanternativ för gruppen svårt förstördshandikappade tillfälligt ändra sin målsättning mot att kartlägga vilka krav som bör ställas på befintliga vårdhem för att dessa på ett så adekvat sätt som möjligt skall kunna tillmötesgå de utvecklingsstördas behov.
- c) sekreteraren skall undersöka möjligheten att få kontorsklassen vid Häggviks yrkesskola att via elstencil ombesörja mångfaldigande av sammanträdesprotokollen.
- d) Birgitta ska söka kontakt med Bo Westman för ev inplanering av programpunkter kring utvecklingsstörning på 1974 års allmänna psykologkonferens.
- e) Kent kontaktar Vuxenskolan för att efterhöra dagsläget kring tryckningen av rapporten från POMS'2:a konferens.
- f) sekreteraren fortsätter att söka kontakt med Landstingsförbundet.
- g) påminnelse om Kristina Bindas enkät införes i nästa POMS-blad.
- h) Rella arbetar med sin rapport kring OMEP.
- i) Carlbergiska arbetsgruppen vill flytta fram avrapporteringsdatum till slutet av mars 1974.

§ 9

Anmälningsärenden

- a) Västra kretsen har översänt rapport från sin POMS-träff den 23-24 november med 16 deltagare och ambitiöst program, mm
- b) Inbjudan till APUS-möte den 10/12.
- c) Bakk-Grunewalds (red) "Omsorgsboken" för gymnasieskolans vårdlinje (Esselte Studiums förlag) har utkommit.
- d) Mats Beckmans "Integrerade bostadsgrupper för vuxna utvecklingsstörda" (BFL rapport, slutrapport) har överlämnats i 1 ex till POMS.

§ 10

Beslöts att sekreteraren skall förteckna och i POMS-bladet regelbundet redovisa POMS'innehav av externa och interna publikationer, yttranden, mm.

POMS'
biblio-
tek

§ 11

Sekreteraren har i samråd med Bengt Abrahamsson, Kent Ericsson, Gunilla Sternudd och Hans Wrenne gjort en lätt revidering av den skrivelse till Svenska Landstingsförbundet, som antogs på POMS' 3:e konferens, samt översänt densamma till Landstingsförbundet och för kännedom, till Dagens Nyheter och Aftonbladet. Den har också ringts in som press-release till TT.

Skrivel-
se till
lands-
tings-
för-
bundet

§ 12

Nästa sammanträde äger rum måndagen den 7 januari 1974 kl 19.30 på Klockbackaskolan.

Nästa sam-
manträde

§ 13

Patricia förklarade sammanträdet avslutat, tackade deltagarna och önskade alla God Jul och Gott Nytt År.

Enebyberg, den 4.12.1973.

Lars Molander
sekreterare

Justerat den 5.12.1973
Maj Thorsell

P O M S - B L A D E T

Nummer 4 - januari 1973

Innehåll: POMS-helgen i november Bilagor: Referat från POMS-helgen
Vårkonferens i POMS regi medlemslistor
Överläkarkonferensen på Lidingö
Medlemsavgifter, adressändringar
POMS' anslutning till andra föreningar
Nästa POMS-träff
Världskonferens i Haag till hösten
Efterlysning av Kent Eriksson

POMS-helgen den 25-26 november hade verkligen lockat överraskande många medlemmar till Upplands-Väsby och Klockbackaskolan. Som mest deltog omkring 50 personer, och mot slutet av söndagseftermiddagen glesnade gruppen lite. Trots att lördagens arbetsprogram var drygt, stannade de flesta kvar för lite festligare samvaro på kvällen. Det kändes jättefint för oss som arrangerat det hela med en sådan uppslutning. Vi har diskuterat programuppläggningsen lite, och Du som var med har säkert många synpunkter på den. För Dej som ej deltog, speciellt, finns i bilaga referat från helgen. Hoppas att det ger en viss information om vad vi behandlade. Kassören vill meddela att samtliga som inkommit med anspråk på reseersättning i samband med träffen har fått ut fulla beloppet för sina utlägg. Vi kommer t.o.m. att få ett överskott från helgen som vi avser att använda till reseersättning vid kommande POMS-konferenser. Storleken på överskottet vet vi ännu inte, då vi inte har fått in samtliga bidrag från de olika länens Vuxenskolor. I övrigt är kassabehållningen kr 1.430:55, varav förskottsbetalda medlemsavgifter för -73 är 56 st., d.v.s. kr. 840:-

Synpunkter på programuppläggningsen för konferenser behövs, för redan i vår vill vi föreslå att vi har vår nästa. Under 1973 anordnas ingen konferens för psykologer inom omsorgsarbetet av Socialstyrelsen, och vad är då lämpligare än att vi ordnar en själva?

Boka alltså in en POMS-konferens i juni, preliminärt den 14 - 16, torsdag t.o.m. lördag. Föreningen kommer då också att ha årsmöte, så tänk på att motionera om det Du vill ta upp.

Omsorgsöverläkarnas årliga konferens avhölls på Högberga på Lidköping 27 - 29 november, och på Socialstyrelsens inbjudan deltog Juri Sonn, omsorgspsykolog i Göteborgs och Bohus län, för POMS' räkning. Under den första dagen ägande man sej åt hälsoundersökningar, hepatitproblematik samt vissa projekt som berör omsorgsverksamhetens administrativa funktioner. Kvällen ägnades åt debatt, som delvis refereras nedan, och den andra dagen åt föredrag om gränsdragning mellan omsorgsvård (vård?) och psykiatrisk vård för vissa grupper, socialstyrelsens inventering av u.s. med rörelsehinder samt talterapi. Juri, som ej hade möjlighet att delta den tredje dagen, har refererat konferensen. Om Du är mer intresserad, finns hans referat att tillgå.

Debattkvällen med omsorgsöverläkarna var nyttig och givande, förhoppningsvis enbart en start på fortsatta diskussioner med dem och andra yrkesgrupper inom omsorgerna. Hur "nyttiga" och hur väsentliga fortsatta diskussioner är, framstår ganska klart om man ställer de båda korta inledningsanförandena mot varandra. Gunilla Sternudd, Björnkulla vårdhem i Huddingeⁿ, talade om behandlingssideologin på Björnkulla, i vilken några viktiga principer ingår: bl.a. att man utgår från att de utvecklingsstörda har samma grundläggande behov som alla andra (behov av kommunikation och djupkontakt), behov av närmiljön som ett hem (på institutioner är ju flera av ett hems naturliga funktioner utplockade). För den enskilde utvecklingsstörde blir den känslomässiga och kognitiva interaktioner med omgivningen det centrala, och skapandet av goda betingelser för detta en långsiktig målsättning.

Hans Hindhede från Salberga ansåg tillsammans med några andra specialsjukhusläkare att det fanns 3 väsentliga frågor att diskutera då det gäller läkarnas och psykologernas arbetsrelationer:

1. psykologernas arbetsuppgifter
2. psykologernas ställning på specialsjukhusen
3. psykologernas ansvar.

Under punkt 1 nämndes sedan nivåbestämningar ($\frac{1}{2}$), individuella träningsprogram, samtalsbehandling som exempel på arbetsuppgifter. Då det gällde punkt 2, betraktade Hindhede detta som en vansklighet, och menade att psykologerna på specialsjukhusen skulle kunna ses som en sorts konsulter med skyldighet

att tillhandagå klinikledningen i specialfrågor efter begäran. Psykologen är också medlem i teamet på sjukhuset, men det är väsentligt att psykologen ser sin ställning i teamet, tyckte Hindhede. Under punkt 3 sades att klinikchefen enligt sjukvårdslagen har ansvaret för det arbete som utförs. Hindhede ansåg att det var förebyggande mot framtida tvister att klargöra detta.

Gunnar Kylén kritiserade Hindhedes inledning mycket starkt. Frågan om psykologernas arbetsuppgifter är en kompetensområdesfråga, och han menade att det ligger en dimridå kring begreppen medicinsk och psykiatrisk. Vad är vad? Sådana begrepp och dess innehåll måste klargöras, för att olika yrkesgruppers kompetensområden ska kunna definieras. I anslutning till punkt 2 nämnde Gunnar att lagstiftningen håller på att ändras, och att vi som läkare och psykologer bör samsas om att få en ändring till stånd. Just nu startar en arbetsgrupp inom Psykologförbundet en utredning kring frågorna om psykologernas ställning och ansvar. Gunnar upplevde att listan över arbetsuppgifterna var så sned så att den ej ens kunde debatteras, och diskuterade också olika behandlingsideologier och synsätt.

Andra inlägg under kvällen var bl.a. följande. Lennart Tysk, psykiater på Västra Mark, menade att psykologer kan bidra mer än läkarna då det gäller miljöterapi o.likn., och tyckte att det delvis var en fråga om personlig inriktning(!) Hans "somatiska" kollega Åke Nygren frågade sej "vad är sjukdom", och hade upplevt att det var först när han började läsa beteendevetenskap som han började "förstå". Han sa också att när man behandlar en människa behandlar man med sej själv som människa, och anslutade med "lägg ned Västra Mark."

Anna-Lisa Annell, tidigare professor i barnpsykiatri, numera omsorgsöverläkare i Uppsala län, drog en parallell mellan utvecklingen av psykologernas arbetsuppgifter inom omsorgsarbetet och samma utveckling inom barn- och vuxenpsykiatrin. Hon påpekade att psykologerna inom vuxenpsykiatrin haft svårare än inom barnpsykiatrin att "etablera sej", på grund av att organisationen inom vuxenpsykiatrin redan var

fast uppbyggd då psykologerna kom, och ansåg att det var än svårare inom omsorgerna. Specialsjukhusen är hårdast organiserade, och omsorgsstyrelserna något luckrare. Annell kom med det goda rådet att vi skulle komma ner på jorden och ej tala så mycket om ideologier, utan gå in för mer konkreta arbetsuppgifter.

Ordförande Patricia Eriksson pekade däremot på vikten av att komma fram till en gemensam målsättning för arbetet. Därefter kan man bestämma på vilken nivå man först måste arbeta: med hela institutionen, med grupper, individuellt, och anpassa metoderna därefter. Jag håller med!

Annell frågade sej om man måste "krisa" då det gäller samarbetet läkare- psykologer. Några andra läkare tog upp ungefär samma synpunkt: låt oss för all del inte bli "osams". Varför inte? Som jag ser det måste huvudfrågan vara att komma fram till en gemensam målsättning, ett gemensamt synsätt på de utvecklingsstörda, deras potentiella utvecklingsresurser i en mänsklig livsform, och om detta ska uppnås, kan nog konflikter liksom ofta annars, vara befrämmande för en sådan utveckling. Man behöver inte vara rädd för de meningsmotsättningar som finns, utan bör i stället försöka jobba med dem. Min upplevelse av kvällen var "dubbel": både en känsla av att dela ett dynamiskt synsätt på de utvecklingsstörda och deras situation med en del, och en känsla av att det finns verkligt stora klyftor mellan flertalet psykologer och ganska många läkare.

Betala Din medlemsavgift för 73[!] 15:- insättes alltså på pg 35 89 78-5 under adress POMS, Farsta. Den 31.12.72. hade föreningen 93 medlemmar, som framgår av adresslistan i bilaga. Kontrollera att just Din adress är riktig, så att POMS-bladet kommer dit det ska komma.

POMS anslutning till andra föreningar och förbund har diskuterats vid olika tillfällen under höstens POMS-träffar. Aktuella föreningar är t. ex. Psykisk Hälsa, NFPU, OMEP (förskolelärarnas världsförbund), Svenska föreningen för omsorger om psykiskt utvecklingsstörda. Då det gäller vissa förbund

har man möjlighet att ansöka om medlemskap som grupp för en ganska låg årsavgift. Den här frågan bör tas upp på årsmötet. Fundera på hur Du vill ha det.

Nästa POMS-träff äger rum måndagen den 5.2. kl. 19.00 på Klockbackaskolan i Upplands-Väsby. Kom om Du kan. Framförallt kommer POMS-policy att diskuteras. Vad ska vi jobba med ^{och} hur

Som Du nog redan vet äger den tredje tvärvetenskapliga världskonferensen om psykisk utvecklingsstörning rum i Haag, Nederländerna i september. Vi ska försöka arbeta för att någon POMSrepresentant ges tillfälle att redogöra för hur psykologer arbetar tillämpat inom omsorgerna i Sverige. Om Du funderar på att delta i konferensen, glöm inte att söka penGAR (hos Jerring-fonden, förslagsvis).

Det är inte så att Kent har försvunnit som man skulle kunna tro av innehållsförteckningen, utan han efterlyser rapporter, information, sammanställningar om sysselsättningshem. Om Du har eller känner till något material, vidarebefordra det eller Din kännedom därom till Kent Eriksson, projekt Mental Retardation, Ulleråkers sjukhus (se adresslistan).

Pockettidningen R har planer på att göra ett temanummer om psykiskt utvecklingsstördas situation i år, sannolikt till hösten. Vi i styrelsen vill föreslå tillsättandet av en arbetsgrupp för utarbetande av förslag och ideér, vilket diskuteras den 5:e. Det finns också planer på ett temanummer till Psykolognytt om omsorgsarbete. Vad vill Du skriva om ? Hör av Dej med brev eller telefonsamtal, eller diskutera i kretsen.

På återskrivande

Birgitta Norrman

P O M S - B L A D E T

Nummer 5 - mars 1973

- Innehåll:
1. Vårkonferensen
 2. Specialsjukhusdebatterna:
Storm kring Vipeholm
Hedlund på informationskväll på Salberga
 3. Arbetsgrupper:
alternativa boendeformer för svårt förstånds-
handikappade,
R och Psykolognytt
 4. Kort information om: läroplanen på remiss
Västra kretsens verksamhet
POMS och Haagkongressen
medlems"enkäten"
 5. POMS och forskning
 6. Litteratur
 7. Innehållet i POMS-bladet
 8. Nästa POMS-möte
- Bilaga: Program för vårkonferensen

1. Det är nu fastslaget att POMS 'vårkonferens äger rum den 14-16 juni på Sköndalsinstitutet i Farsta (som ligger i södra Stockholm). Det blir en tidsmässig kollision mellan vår konferens och Svenska föreningens (för omsorger om utvecklingsstörda), som går av stapeln under samma dagar i Halmstad. Det finns dock inte någon annan sammanhängande period som skulle ha lämpat sej bättre. Föreningen kommer att ha årsmöte på torsdagskvällen. Vill Du motionera om något? Programmet börjar nu bli klart. Titta närmare på det i bilagan. Upplysningar om kostnader och anmälning till konferensen kommer i nästa blad. Ansök dock redan nu om ekonomiskt bidrag i Ditt hemlän hos Vuxenskolan.

2. Specialsjukhusdebatterna;

En debatt liknande den som tog fart kring Salberga i höstas har stormat kring Vipeholm den senaste tiden. Bl.a. har den förts i Arbetet i Malmö. Vårdchefen i Malmö, Roy Mårtensson har, liksom Karin Axeheim, rektor för träningskolan på Vipeholm, formulerat sej i ganska negativa ordalag om Vipeholm som boendeform och livsmiljö för utvecklingsstörda.

Karin Axeheim har skarpt kritiserats av direktionen för Vipeholm för att hon i en artikel i Psykisk Utvecklingshämning håller med Gunnar Kylén om att "man utsätter utvecklingshämjade för dehumaniserande behandling och låter dem leva i en livsform som skulle bryta ner vem som helst." Denna kritik mot Karin togs upp i en lång artikel i Arbetet den 27.2., som undertecknats av alla i direktionen för Vipeholm. Man säger att verksamheten på Vipeholm har sin målsättning, och har landstingets stöd, ekonomiskt och humanitärt. Den kritik man riktar mot sjukhuset är en "kränkande nedvärdering av den personal, som utför ett tungt, tålamodsprövande och uppoffrande arbete i vardagens omsorger om mycket svårt utvecklingsstörda."

Liksom i salbergadebatten försöker man alltså vända den befogade kritiken av miljön, institutionen som ett nedbrytande, dehumaniserande system, mot vårdpersonalen, som mej veterligt ingen har kritiserat, tvärtom. Läkarna på Vipeholm gör beräkning efter beräkning av hur många utvecklingsstörda i regionen som behöver specialsjukhusvård, och siffran är stadigt sjunkande. Vårdchefernas i regionen uppskattade behov av korttidsvård är beräknat till 33 platser, och deras linje är att ta hem så många som möjligt till resp. hemlän, till inackorderingshem och vårdhem.

På Salberga har man haft en informationskväll med landstingsrådet Rune Hedlund närvarande. Landstinget i Västmanland önskar få fram ett kontrakt med andra län på 10 år, och det ska vara klart till september. "Om de inte skriver avtal, skickar vi hem dem i bussar", säger Landstingsförbundets omsorgsdelegations ordförande. Salbergapersonalen säger att bristen på planering är uppenbar, och kräver en planering för framtiden för Salberga. Man säger också att man ej anser att specialsjukhus av Salbergas typ är lämpligt för utvecklingsstörda. Vad ska man ha det till istället?

3. Arbetsgrupper: Två arbetsgrupper har kommit igång med resp. verksamhet. Det är en grupp som ska utreda alternativa boendeformer för gruppen svårt förståndshandikappade, och i den ingår Ingrid Liljeroth, Bengt Abrahamsson, Kristina Norén, Gunilla Sternudd och Maj Thunman. En träff har man haft, men då kunde tyvärr flera i gruppen ej närvara. Fler följer dock, både med och utan gruppens sammankallande representant Ingrid, som har lite långt till de övriga.

Gruppen som arbetar med Psykolognytt och R har (hittills) följande sammansättning: Ann Bakk, Patricia Eriksson, Gunilla Sternudd, Birgitta Zenker samt undertecknad, som är sammankallande. Vi har träffats en gång för att diskutera allmänna riktlinjer för båda temanumren, och träffats en gång tillsammans med Hans Nestius, som är redaktör för R. I början på april tar R:s redaktion definitivt ställning till om det blir ett nummer om utvecklingsstörning, och till dess skriver vi ihop ett PM med våra argument och synpunkter på hur väsentligt det är att det blir av. Då det gäller Psykolognytt anser vi att vår uppgift är att strukturera vad som är lämpligt att ta upp i ett temanummer, och sedan värva medlemmar att skriva. Vi hör av oss!

En tredje grupp är verksam sedan tidigare, nämligen gruppen som ska utreda en eventuell omformulering av § 2 i POMS's stadgar. Den består av Kent Eriksson, Lena McElwee och Krister Sandahl samt Thomas Jensfelt, som också har trätt in som kretsområdesrepresentant för östra kretsen (Kristina Odén har av sagt sej uppdraget). Gruppen ska också föreslå en eventuell ändring av kretsindelningen.

4. Kort information om:

- POMS fick förslaget till ny läroplan på remiss, och (som vanligt) en kort remisstid. Rolf Berglin, Klockbackaskolan, rev den i bitar och delade ut bland skolpsykologer. Han sammanställde svaren, och för intresserade finns remissvaret tillgängligt på POMS-konferensen.

- Västra kretsen har en tredagars Feldmankurs om institutionspsykologi i maj för kretsmedlemmarna. En förfrågan till Feldman själv resulterade i att han kommer! Något att ta efter, tycker jag.

- Patricia har skrivit till organisatörerna för Haagkongressen och föreslagit att någon POMSrepresentant ges tillfälle att redogöra för tillämpat psykologisk arbete inom omsorgerna i Sverige.

- medlems"enkäten" på baksidan av förra årets inbetalningskort har strukturerats av Kristina Odén. Stöt på henne om Du vill ha tips om någon annan medlem som sysslar med det Du är intresserad av. Tycker Du att det finns behov av en mer strukturerad enkät(att distribueras på exempelvis årsmötet), vars resultat man skulle kunna distribuera till alla?

5. POMS och forskning: På mötet i början av mars kom frågan om POMS'policy upp. Vad ska vi arbeta med och hur? Finns det exempelvis behov av fortbildning kring vissa ämnen? Speciellt forskningen nämndes. Hur stort är behovet bland medlemmarna att få information om den forskning som bedrivs, och hur ska sådan information och kunskap spridas? Som ett förslag nämndes att föreningen skulle kunna ordna fortbildningshelger kring olika breda temata. Sådana helger skulle givetvis få en helt annan utformning än konferenshelger, där informationsutbytet ser ut på ett annat sätt. Forskningen är ett stort tema, terapi av olika slag ett annat. Synpunkter önskas kring detta.

6. Litteratur: En del nya böcker har kommit. Willming & al har skrivit "Psykiskt utvecklingsstörd- vad är det? Den är avsedd att användas i grundskolan, men verkar också lämplig att användas i cirklar för utvecklingsstörda. Recension av den kommer senare. En gunzburgbok, "Social anpassning av psykiskt utvecklingsstörda" kommer att recenseras i Psykolognytt. Ann Bakk har översatt en bok av French & Scott. Några nya kapitel har skrivits i den, som i sin uppfräschade svenska form heter "Hur man hjälper det utvecklingsstörda barnet".

7. Innehållet i POMS-bladet: Vad ska man ta upp i bladet, egentligen? Vi skulle kunna sprida mer information till va-